SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 16. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 26, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 26-го СІЧНЯ 1995 р. Ч. 16. РІК CII.

РОСІЯ БЛЬОКУЄ ҐАЗ З ТУРКМЕНІСТАНУ

Київ (Р. Р.). — Тут 20-го січня стало відомо, що туркменський ґаз в Україну не надходить, хоч Туркменістан відкрив заслону ще 15-го січня. Ґаз не пропустила через свою територію Росія через брак відповідної українсько-російської угоди.

Згідно з повідомленням пресової служби Кабінету Міністрів України, Туркменістан під час попередніх переговорів хотів постачати Україні ґаз по 80 дол. за 1,000 кубічних метрів, однак Віталій Масол зумів виторгувати набагато меншу ціну: 50 дол. за 1,000 кубометрів. Але протягом трьох кварталів 1995 року ціна має зрости до 60 дол. за кубометр.

Росія за пропуск ґазу в Україну через свою територію раніше брала півтора доляра за проходження 100 кілометрів, однак тепер вимагає більшу платню.

Економічні обставини та інші питання негайного розв'язання змусили Президента України Леоніда Кучму вилетіти до Москви, де 24-го січня, мали відбутися консультації з метою вирішення спірних питань, які не змогли вирішити на рівні міністерства. За словами віцепрем'єр-міністра України Ігоря Мітюкова, під час московської зустрічі розглядається можливість укладення торговельно-економічної угоди між двома країнами на 1995 рік. Йдеться також про реструктуризацію українського боргу, оскільки 98 відс. зовнішніх зобов'язань України припадають саме на Росію.

І. Мітюков також повідомив, що Міністерство Зовнішніх Економічних Зв'язків України розглядає пропозиції щодо режиму вільної торгівлі між Україною і Росією. Не досягнуто спільної думки і в питаннях розмороження рахунків українських юридичних осіб у зовнішньо-економічному банку Росії. Незабаром має відбутися чергова зустріч з метою вирішення проблем Чорноморської фльоти. До Києва 26-го січня мають прибути експерти російського міністерства оборони, щоб остаточно з'ясувати умови передачі Росії важких стратегічних бомбардувальників ТУ-160 і ТУ-95, за які Росія, можливо, платитиме паливом, частинами до військових літаків, або отримає бомбардувальники в рахунок сплачення боргу за енергоносії. В Україні розміщені 42 важкі стратегічні бомбардувальники, з яких 23 розташовані в Узині на Київщині і 19 у Прилуках, Чернігівської области.

ЦЕНТРИСТИ ОБ'ЄДНУЮТЬСЯ

Київ (Р. Р.). — Тут 21-го січня відбулася установча конференція трьох партій центристського спрямування: Української Партії Справедливости, Української Партії Прав Людини і Соціял-Демократичної Партії України. Голова першої з них — Михайло Гречка, другий — Василь Онопенко і третьої — Юрій Збітнєв.

Спочатку з ініціятиви Української Партії Справедливости вони створили Клюб політичних партій центристського спрямування. Тепер приступили до наступного етапу — об'єдналися і створили із трьох партій одну — Соціял-Демократичну Партію України. Очолив її нинішній міністер юстиції Василь Онопенко. Затвердили і прапор нової партії — він темно-синій (гранатовий) і має сім зірочок, які символізують сім літер у слові „Україна". На конференції кожну партію представляли 45-50 делегатів.

Новостворена партія має на меті обороняти інтереси України і підтримує економічні реформи. На думку лідерів партії, треба укріпити центр, оскільки у виборах основну боротьбу ведуть не крайні ліві чи крайні праві, а саме центристи, які хочуть побудувати справді демократичну державу. У партії передбачається створити фракцію „Справедливість", яка спільно з іншими виборюватиме ідеали зліквідованої Партії Справедливости.

Щоправда з реєстрацією, оскільки вже одна така партія зареєстрована. У Міністерстві Юстиції сказали: „Якщо серед соціял-демократів намітилися тенденції до розколу, то потрібно це оформляти правильно. Ми не можемо зареєструвати ще одну Соціял-Демократичну Партію, коли вже три роки існує така партія, очолювана Юрієм Збітнєвим".

Справа в тому, що раніше такий розкол справді стався в СДПУ. Тепер крило СДПУ, очолюване Юрієм Буздуганом та Юрієм Бауманом, оголосило, що Юрія Збітнєва свого часу виключено зі списку членів СДПУ і він не має прав її представляти. Щоб зареєструвати новостворену партію, доведеться одній із них змінити назву. Переговори в цьому напрямку ведуться.

Ю. Буздуган у листі до Президента України пише, що конфлікт — „не рядова подія". За його словами, „це питання принципове для закону про владу і він (Л. Кучма) має засвідчити, чи може Президент контролювати виконавчу владу". Буздуган не виключає можливости об'єднання, але для цього ще треба визначитися, „коли, з ким і як!".

Голова адміністрації Президента Дмитро Табачник повідомив на пресовій конференції, що Міністерству Юстиції доручено протягом тижня знайти вихід і протягом тижня поінформувати Президента про висліди.

Міністер юстиції В. Онопенко, який очолив нову партію, повідомив, що партія виступає за ринкову економіку, чіткий розподіл влади, за двопалатний парлямент, поступовий перехід до земельно-адміністративного устрою держави, незалежну судову систему. Вже від часу створення, нова партія готується до виборів Президента. Із 153 делегатів за об'єднання проголосували 147.

ЧЕЧЕНЦІ ЧИНЯТЬ МУЖНІЙ ОПІР

Ґрозний, Чечня. — Захисники чеченської столиці все ще чинять сильний опір російським агресорам. Протягом минулої суботи, неділі і понеділка в місті відбувалися атаки з обох ворогуючих сторін, у висліді яких окремі будинки і цілі бльоки по декілька разів переходили з рук у руки.

Англійське інформаційне агентство Ройтер повідомляє, що найбільш жорстокі бої точаться за залізничну станцію, яку минулого тижня чеченські патріоти назад відбили від росіян.

Пресова служба російського уряду впевняє, що російські війська вже повною мірою контролюють чеченську столицю і що нібито росіянам вдалося встановити контакти з деякими чеченськими командирами. Насправді ж чеченці не мають найменшого наміру капітулювати, вони жертвено відстоюють кожний метр рідної землі.

Агентство Ассошіейтед Пресс стверджує, що в боях на боці чеченців беруть участь десятки йорданців. Як відомо, в середині минулого сторіччя, після російської агресії на Кавказі, значна кількість чеченців втекла в Азію й осіла на території Турецької імперії. Тепер у Йорданії мешкає численна і дуже впливова чеченська громада, яка постійно збирає гроші для Чечні. „Ми готові були післати добровольців на допомогу президентові Дудаєву, однак чеченська влада вважає, що в її армії досить вояків", — сказав один з керівників йорданського Фонду допомоги чеченцям. Все ж декільком десяткам йорданських добровольців вдалося перейти кордон і влитися в ряди захисників чеченської незалежности.

Опір чеченців ставить росіян у складне становище. З одного боку, президент Борис Єльцин представляє справу так, ніби війна в Чечні вже закінчилася і російські формації, виконавши завдання, готуються до виходу з чеченської території. А з другого — російські війська, направивши на такий несподівано сильний опір, з кожним днем втягуються у війну ще глибше, поширюючи воєнні дії.

Повернувшись з Чечні, голова президентської комісії в питаннях прав людини, відомий правозахисник Сергій Ковальов оприлюднив у Москві нові факти порушень російськими військами прав людини у Чечні. Як уже повідомлялося, минулого тижня міністер оборони Росії Павел Ґрачов назвав С. Ковальова зрадником і „ворогом Росії".

В понеділок, 23-го січня, на засіданні міністрів закордонних справ Европейського союзу прийнято рішення вимагати від президента Росії Б. Єльцина негайно почати мирні переговори з чеченцями і припинити бойові дії. В той самий час канцлер Німеччини Гельмут Коль сказав, що „европейські лідери не повинні заганяти Єльцина у глухий кут". Ці слова Г. Коля означають, що коли Москва не зважить на осторогу ЕС, жодних рішучих санкцій щодо Росії Европейський союз все одно не прийме.

Клінтон звітує народові про стан Унії

Фото: Президент Б.Клінтон (внизу) виголошує промову. Вгорі — віцепрезидент А. Гор (зліва) і спікер Палати Репрезентантів Н. Ґінґріч.

Вашінгтон. — У своєму звернені до народу про стан Унії у вівторок, 24-го січня, президент Билл Клінтон намагався підкреслити успіхи свого урядування та зі співпрацею республіканської більшости обіцював ще кращих вислідів.

Цьогорічний виступ президента Клінтона, це перший від президентури Гаррі Трумана тому 46 років, що Президент демократ промовляв до республіканської більшости в обидвох палатах Конґресу. А промовляв Б.Клінтон також, як жоден досі Президент, бо аж 81 хвилину.

Розпочав він з того, що погратулював республіканцям за їхню перемогу в листопадових виборах і підкреслив свою охоту співпрацювати на добро американського народу. До тієї взаємної співпраці він включив зменшення Уряду та податків, переоновлення урядової програми допомоги потребуючим і більш гострої системи контролі нелегальної іміґрації. Президент Клінтон цим разом не пропонував своїх програм, але старався пропагувати свої обіцянки з передвиборчої кампанії. Він намагався представити себе як подвижника працюючих громадян і кількакратно повторював заклик про податкові пільги для середньої заробітної групи громадян.

У загальному Президент погоджувався з багатьма пропозиціями республіканців, але одночасно на кожну мав свої деякі інакші методи їх здійснення. Більшість оплесків були одноголосними, але були і такі моменти, що тільки демократи аплодували, а республіканська більшість мовчала, зокрема коли була мова про заборону автоматичної зброї чи підвищення мінімальної ставки заробітної платні.

Кілька разів Президент підкреслював, що він буде завжди співпрацювати з усіма, якщо це буде на користь цілого народу, а не окремих угрупувань, партій чи особистостей.

Офіційний відгук республіканців на промову президента Билла Клінтона виголосила губернатор Ню Джерзі Крістін Тодд-Вітман, яка говорила у стейтовому парляменті в Трентоні, столиці стейту. Вона вказала, що багато нових думок Президента звучали дуже республіканськo. Вона підкреслила рішучість республіканців перевести в життя їхні передвиборчі обіцянки. Для цього на виборах народ дав мандат республіканцям, які прийняли це доручення і з цим також мусить погодитися Президент.

Соціялісти ображені на Президента

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 17-го січня, міський комітет Соціялістичної Партії України поширив заяву, у якій сказано, що „Леонід Кучма фактично взяв під свою контролю засоби масової інформації і встановив тверду політичну цензуру".

На думку соціялістів, на нараді редакторів у Житомирі та в інших виступах Президента Кучми звучать неприховані погрози на адресу „лівих" партій та прогресивних громадських організацій.

Напередодні відкриття третьої сесії Верховної Ради України голова українського парляменту Олександер Мороз скликав нараду керівників рад усіх міст, областей і районів. Були запрошені також представники Президента і Кабінету Міністрів України. Нарада була присвячена обговоренню майбутнього розгляду на сесії Верховної Ради президентського закону про владу в другому читанні.

Обговорення виявило, що чимало посадників та керівників областей мовчали, придивляючись котра сторона переможе. Більшість голів районних рад та депутатів місцевого рівня висловили невдоволення діями Президента, який, на їх думку, своїм законопроєктом прагне зліквідувати систему рад. Ще інші пропонували не втягувати регіону у чвари між законодавчою та виконавчою владами. На це О. Мороз відповів, що саме вони свого часу настояли на тому, щоб „проводити реформи влади без врахування точки зору регіонів не можна". Голова парляменту запропонував під час обговорення законопроєкту про місцеві ради домагатися включення до нього одного важливого пункту, який є у президентському законопроєкті: про посилення вертикалі. В такий спосіб можна буде створити компромісовий варіянт, котрий візьме все краще з президентського проєкту і все краще з парляментського проєкту. О. Мороз запевнив, що схема розподілу влади, запропонована у його законопроєкті, є найбільш сприятлива бо не послаблює представницької влади і дає змогу посилити виконавчу, вивівши з-під її влади судову. Нагадування, що це має вирішити народ, Мороз не сприйняв серйозно. Він зауважив, що народ збайдужів до законів, бо давно переконався, що вони не діють. Він закликав зробити все можливе для ухвалення парляментарного законопроєкту.

Політичні коментатори все частіше відзначають, що вищим виконавчим органом влади О. Мороз бачить Президію Верховної Ради. Відзначають і те, що голова українського парляменту ніколи не висловив цілковитої підтримки президентському курсові реформ — він підтримує його в загальному, але з застереженням, що не підтримує помилкових способів здійснення реформ. Політолог Віктор Воронін у газеті „Всеукраїнські Відомості" з 19-го січня пише, що О. Мороз діє за методою свого колишнього московського колеґи Руслана Хазбулатова, однак, врахувавши помилки „останнього, діє „більш тонко". Тим часом О. Мороз при кожній нагоді застерігає, що не треба допустити в Україні повторення трагічних подій, які сталися у Москві в жовтні 1993 року.

Д-Р О. МОРОЗ В КЕРГОНКСОНІ

Керґонксон, Н. Й. — Місцевий Відділ Координаційного Комітету Допомоги Україні у ЗСА влаштовує доповідь д-ра Осипа Мороза, радника Кабінету Міністрів України, члена Ради Директорів ККДУ в ЗСА, голови Відділу ККДУ в Керґонксоні, на тему „Реформи в Україні та їх складність". Доповідь відбудеться у неділю, 29-го січня, в залі церкви св. Трійці, початок о год. 12-ій полудня. Вступ вільний.

Доля М. Бойчишина невідома

Київ (Р. Р.). — У неділю, 15-го січня, сповнився рік з дня зникнення голови Секретаріяту Народного Руху України Михайла Бойчишина. В той день двоє невідомих напали на квартиру Руху в Києві, питаючись, де можна знайти Бойчишина. Цього ніхто не сказав, але Бойчишин того вечора зник і досі ніхто не знає, що з ним сталося. Не знайдені також і напасники.

За словами В. Чорновола, Бойчишин був серцем Руху, він усю організаційну працю і вміло забезпечував її фінансування. Незадовго до 15-го січня 1994 року Бойчишина було призначено головою Виборчого Комітету Руху. Отож, сказав Чорновіл, люди, які готували цей злочин, добре знали, що від діяльности цього талановитого чоловіка залежать результати виборів. Все, за що брався Бойчишин було дуже успішним і досягнення Руху були б ще вагомішi, коли б тут і далі був Бойчишин. Але які саме сили стоять за цим злочином Чорновіл не знає. А зустрічі з правоохоронними органами переконали Чорновола в тому, що в них досі не вироблено ніякої версії, що на думку Чорновола, означає відсутність слідства. „Я назвав би це імітацією слідства". Рух вважає його живим, він залишається у штаті, і йому йде зарплатня, яку отримує дружина Любомира Бойчишина. „Зникає друга особа впливової політичної партії, а ніяких серйозних дій щодо її розшуку не вживається... У цій історії багато незясованого. Загибель сина, таємниче зникнення автомашини Бойчишина... Складається враження, що хтось зводить рахунки з цією родиною", — сказав В. Чорновіл.

Л. Бойчишин в інтерв'ю для „Київських Відомостей" висловила сумнів, у тому, що Михайло живий: „Якби чоловік був живий, то дав би про себе знати". Востаннє вона його бачила 6-го січня 1994 року, коли він приїхав з Києва додому на Святу вечерю, а поїхав до Києва 9-го січня. У день зникнення, після 5-ої години вечора Бойчишин зателефонував дружині і розмовляв з нею 20 хвилин. Це її здивувало, бо раніше він телефонував лише на дві-три хвилини аби запитати чи все гаразд. Цього разу розмовляв довше і Любомиру здивувало те, що голос у нього був незвичайний, відчувалося, ніби його щось гнітить або щось дуже болить. Любомира висловила підозріння, що її чоловік знав якісь секрети про заплановані проти України дії в державних колах.

КАРНАВАЛОВА ЗАБАВА ООЛ

Ню Йорк. — Місцевий, 1-ий Відділ Організації Оборони Лемківщини влаштовує карнавалову забаву, яка відбудеться у суботу, 28-го січня, в Українському Народному Домі, 140 2-га аве. Початок о год. 9-ій вечора. Гратиме оркестра "Мрія". У справі замовлень столів слід телефонувати на числа (212) 777-6851 та (718) 381-5180.

ХАРКІВ. — Обласна Асоціяція Солдатських Матерів протестує проти кампанії за відновлення СССР, яку розгорнули на Харківщині ліві сили, зокрема комітет „За Союз". У зверненні до Президента України Леоніда Кучми матері вимагають дати правну оцінку „ворожим силам в Україні", які підштовхують її до участи в російських збройних авантюрах.

„Вибір" підтримує президентський законопроєкт

Київ (Р. Р.). — Тут відбулися Річні збори столичного громадського Об'єднання „Вибір". Учасники зборів обговорили звіт голови „Вибору" Івана Салія про діяльність об'єднання у 1994 році. Ухвалено програмові тези на 1995 рік і заслухано доповідь Володимира Бондаренка про становище Об'єднання „Вибір" до запропонованого Президентом Леонідом Кучмою законопроєкту про владу і місцеве самоврядування. Збори ухвалили, що „Вибір" підтримує президентський законопроєкт.

У ніч після цих зборів невідомі проникли до кабінету І. Салія і викрали записи про хід зборів, прихопивши також відеокамеру та інші речі.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 23-ГО СІЧНЯ, губернатор стейту Ню Джерзі Крістін Тодд-Вітман повідомила, що свою обіцянку 30 відсоткового зменшення стейтових податків виконає скоріше, як сама сподівалася. На її думку це буде можна зробити вже до січня 1996 року, а потрібні фонди для цього прийдуть із пропонованих різного роду заощаджень до зменшення стейтових кадрів включно. Ці заява була несподіванкою для багатьох, а зокрема для демократів, які цього аж ніяк не сподівалися, тому й не спромоглися на відповідний коментар і тільки зробили заввагу, що вона це говорить тільки для того, щоб звернути на себе увагу, бо має особисті далекосяжні пляни.

СУДДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЗСА одноголосно вирішили, що працівникам яких працедавці звільняють з праці на підставі вікової, статевої чи іншої дискримінації належиться ретроактивна заробітна платня, навіть у випадку якщо пізніше виявиться що звільнення було оправдане. Вияснення цього рішення Верховного суду опрацював суддя Антоні Кеннеді.

ХОЧА УРЯДИ ЗСА ТА МЕХІКО ще до кінця минулого року говорили про жвавий економічний розвиток Мехіко, що на їх думку було наслідком майбутнього ринкового об'єднання, котре запевнить добробут робітникам обидвох країн, то вже ходили чутки про нестабільність мехіканської економіки. Офіційні чинники у Вашінґтоні твердять, що керівники Департаменту скарбу говорили про це своїм мехіканським колеґам, які того були свідомі, але ніяк цьому не могли зарадити перед президентськими виборами. Тепер Мехіко визнає свою вину, але одночасно звинувачує також і американських фінансистів, які „підтримували їхню економічну політику".

АНАЛІТИКИ СТВЕРДЖУЮТЬ, що теперішні напади демократів на спікера Палати Репрезентантів Нюта Ґінґріча є не тільки партійною суперечкою, але в першу чергу особистим ворогуванням з попередніх років. Згідно з твердженням конґресмена Джана Луїса, демократа з Джорджії, то в них довга історія з Н.Ґінґрічем і її не можна забути, а зокрема коли пригадати історію демократичного спікера Джима Райта, який мусів зрезиґнувати в1989 році під тиском етичного слідства, на котрому тоді сильно наполягав Н.Ґінґріч.

ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ БЮРА тюрем у ЗСА виказують, що кількість нападів у тюрмах суворого режиму в'язнів між собою та в'язнів на вартових у минулому році зросли на 20 відсотків. Офіційні чинники твердять, що це є наслідком збільшення тюремного населення, довших засудів і в'язнів, які є більш схильними до таких непорозумінь. Крім того тюремні сторожі підкреслюють , що зменшення федерального бюджету залишили тюрми з дуже малою кількістю потрібних вартових і ніхто з відповідальних чинників не хоче цього визнати, а небезпека зростає.

У СВІТІ

СЕРГЕЙ ФІЛАТОВ, керівник адміністрації президента Росії Бориса Єльцина, визнав, що головною перешкодою для вступу Росії у Раду Европи стане російська агресія в Чечні. С. Філатов похвалив західні уряди за те, що вони обстоюють територіяльну цілісність Росії, але висловив жаль з приводу того, що світова спільнота зареагувала на війну в Чечні таким „емоційним вибухом". Відповідаючи на запит щодо діяльности відомого московського правозахисника Сергея Ковальова, який гостро засуджує російську політику в Чечні, С.Філатов сказав, що „в державі й повинен знайтися хоч один смільчець, який займає таке становище, ак колись Андрей Сахаров".

ЦИМИ ДНЯМИ В МОСКВІ відбувся 3-ій з'їзд Комуністичної партії Росії, яка вже нараховує понад 500,000 членів. Один з делегатів з'їзду, колишній, ще за існування СССР, лідер комуністів Російської Федерації Іван Полозков заявив у розмові з журналістами:„Нема ніякого сумніву в тому, що в недалекому майбутньому ми станемо провідною силою суспільства, а наш наступний з'їзд проходитиме в Кремлівському палаці".

ІВАН ІНДИНЮК, голова адміністрації Новосибірської области Російської Федерації, відверто визнав на пресовій конференції, що „велика частина населення области катастрофічно спивається", а хронічних алькоголиків стає більше з кожним місяцем. За три останні роки від отруєння неякісною саморобною горілкою в області загинуло понад 1,500 осіб. Губернатор повідомив, що є села, де п'ють усі — від малих дітей до старих людей.

В ПОНЕДІЛОК, 23-го січня, в околицях японського міста Кобе відбулося ще декілька підземних поштовхів, сила яких досягала 4,5 ступеня за скалею Ріхтера. На щастя, обійшлося без зруйнувань і нових жертв. Тим часом з приводу смертоносного землетрусу в Кобе 17-го січня, у висліді якого загинула 5,051 особа, 26,200 дістали поранення, а 106 осіб все ще рахуються серед тих, що пропали безвісти, лівійський лідер Муаммар Каддафі заявив, що це нещастя наспраді є „Божою карою". „Ми чекали цього і молили Бога, щоб воно сталося в Японії", — сказав М. Каддафі. На його думку, Японія заслужує кари за те, що завжди допомагає „диявольським З'єднаним Стейтам Америки".

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Наслідки катастрофи в Японії

Страхітливий землетрус, який минулого тижня зруйнував найбільше після Токіо місто Кобі, — наслідки, що його все ще болюче відчувають тамошні люди й увесь японський народ. Дотепер дораховалися 4,974-ох вбитих, 26,000 ранених і 166 осіб, які певне ще лежать під руїнами. Але крім отих людських і все ще не підрахованих велетенських матеріяльних втрат, та катастрофа залишила свої наслідки в ділянках політики, соціяльних відносин та відбилася на психіці тамошніх людей. Як це звичайно буває, уцілілі шукають винуватця там, де його нема. Залунали голоси критики на адресу уряду, що той не підготовив рятункової акції „на всякий випадок". Катастрофа припинила діяльність різних фабрик, майстерень і установ і настало раптове безробіття. Припинилася комунікація, бо провалилися мости, зруйновані рейки.

Японський уряд подякував президентові Клінтонові за готовість Америки прийти з всебічною допомогою, але відмовився прийняти її. Зате поспішили з висилкою величезних транспортів харчів і всякого краму різні американські й европейські приватні фірми та Міжнародний Червоний Хрест і його крайові відділи. Японці — це один із найбільш роботящих народів світу, вони плянують на далеку майбутність, вони ненавидять хаосу і безпорядку. Ще не припинилися розшуки в руїнах за можливими жертвами землетрусу, вже почалося плянування інженерами-архітектами таких мешкальних і промислових будинків, щоб на випадок нового землетрусу було якнайменше шкоди. Відомо, що для заощадження місця в усіх частинах світу будують хмародери — будинки з якнайбільшою кількістю поверхів. В Японії мають законом заборонити здвигати будинки вище приписаної максимальної висоти. Це створить нову кризу, бо Японія поруч з Індією найгустіше заселена країна.

А все ж поруч із подиву гідними вродженими прикметами японський народ не позбавлений одиниць із найгіршими інстинктами. Це ті людські гієни, які під час так званих „бунтів" чорних мас колись в Нюарку, Ню Джерзі, і в останньому „бунті" в Лос Анджелесі у Каліфорнії, використовували стан анархії і підпали домів — кидалися грабувати крамниці, з яких втекли були перелякані власники. Такі людські гієни появилися після недавніх страхітливих летунських катастроф. Вони грабували порозкидувані на далекому просторі клунки жертв катастрофи, ба навіть нишпорили по кишенях убитих подорожників. Грабувати небіжчиків і використовувати страшне людське нещастя для власної наживи — це найбільш ганебна риса вдачі. Тому то названо таких людців „гієнами" — загально погорджуваними звірятами, які харчуються погинулими іншими звірятами. Нема у світі ідеального народу, але це ганьба такого висококультурного народу, як японці, щоб і вони мали у своїх рядах людські гієни.

Правильно стверджує народна приказка, що „Нещастя не ходить самотою" — одне тягне за собою друге і невідомо, котре поганіше.

Але є теж дуже шляхетні вдачі людей, які стали жертвами стихійних катастроф. Це трапилося в Каліфорнії, де найчастіше бувають землетруси, те саме сталося в південних стейтах, де щороку є повені, що не знають ніяких перешкод і руйнують всіх і все на своїй дорозі. Мешканці тих околиць знають це, вони свідомі небезпеки залишатися там, але залишаються, бо люблять той край, люблять землю, на якій живуть їхні батьки, дідусі, де вони самі прийшли на світ. Вони не керуються принципом вигоди та принципом привички, яка стала невідхильною частиною їхньої вдачі.

Світ гарний і люди гарні. Але недарма античні римляни викували приказку „Людина людині — вовк". Філософи кажуть, що так, як є — є найкраще і коли було б інакше — світ не був би цікавий.

М. Мельник

СТАРАЙМОСЯ НЕ ПІДКОПУВАТИ АВТОРИТЕТУ Л. КУЧМИ

I

Президент Леонід Кучма зробив на український загал дуже добре враження своєю програмою економічних реформ з 11-го жовтня минулого року. Та тут приходить на думку загрозливе питання: як швидко скінчаться медові місяці?

Недавно Кучма зауважив, що тепер Україна має останню нагоду, щоб вийти з затяжної економічної кризи. З того твердження виходить, що коли політичні угрупування й організації разом з засобами масової інформації підкопають довір'я Уряду в народі, тоді може прийти економічна, а разом з тим і політична катастрофа.

На жаль, такі твердження не є переборщенням. Існування української держави в її теперішній формі може дійсно стати залежним від того, чи Урядові вдасться приборкати економічну кризу. І тому українським патріотам варто добре подумати перед тим, поки почнуть підкопувати авторитет Президента. А „наскоки" на Президента уже починаються на серйозно. Та чи вони завжди потрібні, чи навіть оправдані?

Подивімся на кілька гостріших проблем — і то не тільки в економічній ділянці, — які або спричиняють, або можуть спричинити неперебірливу критику Уряду. Найважніше поле боротьби — це економіка. Сьогодні далі ще дискутують у викривлений спосіб про взаємовідносини між приватизацією та адміністрацією державних підприємств, інфляцією, бюджетом і реґулюванням цін на товари, послуги та валюту. Мені не дивно, коли спілка ідеологічно передпотопових комуністів, соціялістів та аґрарників настоює на втриманні максимальної кількости державних підприємств та землі в державній власності. Та треба дивуватися, коли й серед „демократів" є люди, які в основному підтримують концепцію вільних ринків та які не можуть позбутися комплексу реґульованої економіки, реґульованих цін і державної власности на землю.

Цікаво, що у всій тій сварні червоні прихильники відновлення СССР, як треба, натягають маску патріотів і засуджують допомогу від Міжнародного Валютного Фонду, інших міжнародних інституцій та „капіталістичних" держав, таких як Америка, не в ім'я комунізму, а тому, щоб ті інституції чи держави Україну не обікрали. Зустрічаємо теж критику зі сторони так званих „економістів" (які свої титули здобули на основі кількости цитатів Маркса — Леніна), в основі якої є перекручені факти і теорії і завданням якої є впровадити в блуд публічну опінію. Цікаво, що всі ті люди і людці дотепер не вспіли зауважити, що завдяки їхнім ідеям і пропаґанді, а також становищу у Верховній Раді, Україна сьогодні під економічним оглядом стоїть гірше, ніж майже всі колишні члени і союзники СССР.

На жаль, сьогодні дальше чуємо твердження, що ситуацію можна поправити не за допомогою приватизації, а тоді, коли Уряд дістане такі повновласті, щоб він міг змусити місцеві адміністрації до виконання його доручень. Це є фікція, до якої люди привикли за часів всемогучої партії і якої вони ще дотепер не можуть позбутися. В який спосіб держава може змусити таку величезну кількість державних підприємств, щоб вони стали конкурентноспроможними? За допомогою поліції чи війська?

В Совєтському Союзі важелі продажу і попиту вільного ринку були заступлені детальним пляном, а бажання заробити гроші та страх перед банкрутством вільної економіки були заступлені нагайкою партії. І тому під кінець вісімдесятих років всім стало ясно, що економіка СССР зайшла в сліпий кут, з якого такого роду системі вийти неможливо. Акції майже всіх ближчих і дальших сусідів України вказують на те, що всі комуністи усвідомили той факт, за винятком українських комуністів. У демократичній Україні Уряд ніколи не зуміє запровадити дисципліну, подібну до колишньої дисципліни партії, а навіть коли б він міг це зробити, то, дивлячись на досвід економіки СССР, це економіці України багато не допомогло б. І тому приспішена приватизація є не тільки важна, але й на голову важніша за всі інші реформи.

Люди ті нарешті повинні зрозуміти такі цілком нескомпліковані істини. Інфляція ожебрачує велику кількість людей, творить армії спекулянтів, руйнує відносини між підприємствами, викривляє та руйнує відносини між пропозицією і попитом на товари та послуги, затримує не тільки зовнішні, але й внутрішні інвестиції. Іншими словами, вона руйнує економіку. Основна причина інфляції в Україні це не, як твердять деякі економісти, викривлена економічна структура чи погана грошова політика уряду. Навіть студент першого крусу з (правдивої) економіки зрозуміє, що основною причиною інфляції в Україні є нічим непокрита емісія грошей Національним Банком, щоб виплатити дотації для величезної кількости підприємств та задовільнити колосальні соціяльно-економічні зобов'язання Уряду супроти населяння. Треба теж знайти гроші на нафту і ґаз, ціни яких піднялися до світового рівня. До того всього треба додати значний брак дисципліни у сплачуванні податків, спричинений, до значної міри, величезними ставками разом із несправедливим та часто подвійним оподаткуванням.

(Закінчення буде)

Микола Світуха

ДОПОМОГА В РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛУ УКРАЇНИ

II

Здійснюється активна програма перевишколу професорів та інструкторів у Західній Европі, зокрема в Німеччині. У цьому випадку в рамках програми КУП передбачається також науковий обмін Харківського університету з одним із „партнерських" університетів Канади.

В ділянці вирощування, зберігання і перерібки овочів до Київського Державного Інституту в березні буде приділений один канадський фахівець, завданням якого буде також об'їхати кілька більших центрів України для проведення семінарів про нові технології і міжнародні стандарти овочевої індустрії.

Іншим прикладом служитиме технічний інститут в Бережанах, де минулого року вже був здійснений один канадських проєкт навчання кадрів. Під проводом свого ініціятивного директора, цей „технікум" поширює міжнародні зв'язки, пропаґуючи механізацію фарм, техніку добору насіння рослин, перерібку продукції. Майже половина бюджету покривається тепер оплатами за навчання, які вносять місцеві підприємства. На весні плянується одномісячне перебування директора цього Інституту в Канаді, а після того чергова фаза вишколювання кадрів в інституті за співучастю канадського інструктора.

Друга категорія завдань нашої програми — це практична демонстрація аґротехніки або методики перерібки харчових продуктів. Для прикладу варто згадати, що в кінці січня до Харкова виїжджає на три місяці троє канадських фахівців для демонстрації досвіду в секторі молочарства і розвитку промисловости молочних продуктів. Один канадський фахівець з продукції і перерібки меду виїде до Києва в лютому на два місяці для проведення семінарів у важніших центрах України на основі свого досвіду і знання міжнародних стандартів.

На увагу заслуговує і той факт, що кілька західньоевропейських держав активно здійснюють свої специфічні пляни щодо аґропромисловости України. Тут мова не про якусь форму гуманітарної допомоги, але про комерційні інтереси, розвиток яких у великій мірі залежить від вміння продемонструвати свою аґропромислову техніку або високу якість свого продукту (наприклад, насіння, гербіциди тощо). Німецькі інвестори вкладають зусилля і капітал у кілька значних проєктів для демонстрації своєї аґропромислової техніки в реґіонах Полтави і Запоріжжя. Франція спонзорує показовий проєкт в околиці Черкас. Мають свої проєкти голляндці, шведи і американці. Цілком зрозуміло, що мова тут про міжнародну конкуренцію на далеку мету за доступ до атракційного і великого українського ринку для продуктів і технічних послуг.

В кінці нашого загального огляду варто згадати, що наш координатор сектору аґропромислу в бюрі КУП у Києві Володимир Кантур відбуде поїздку по Канаді в березні для ознайомлення з канадськими урядовими установами і корпораціями, які зацікавлені у співпраці в рамках нашої програми. Потенціял аґропромисловости України привернув увагу багатьох західніх комерційних фірм, в тому й деяких канадських. Такі проєкти здійснюються поза рамками програми КУП, яка не може підтримувати чисто комерційних ініціятив, ані не може платити канадським фахівцям за роботу, яку вони виконували б в Україні. Існують також цілком окремі проєкти допомоги Україні, спонзоровані на провінційному рівні, а то й приватними установами. До них програма КУП не має безпосереднього відношення.

За інформацією Державного комітету земельних ресурсів в Україні вже діє понад 33,300 фермерських господарств на території 700,000 гектарів. Майже 13 мільйонів громадян України мають маленькі земельні ділянки, з яких понад чотири мільйони вже приватизовані. Але на кінець 1994 року в приватній власності було всього два відсотки земельної площі держави. Хоч можна твердити, і то у великій мірі оправдано, що повільний поступ економічних реформ в Україні стримує перебудову і скріплення аґропромислового сектора, то це не сміє сповільнювати здійснення проєктів, приклади яких були подані в цій статті. Є багато підстав дивитися на майбутнє з оптимізмом.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Яр. Климовський

В Україні вшановано мистця М. Мороза

I

Національний Музей у Львові та Художньо-Меморіяльний Музей Олекси Новаківського влаштували наукову конференцію, присвячену Михайлові Морозові з нагоди 90-ліття від дня його народження.

Конференція відкрилася 9-го вересня 1994 року в год. 11-ій у конференційній залі Національного Музею на проспекті Свободи, ч. 20.

Програма конференції: 1) Вступне слово — В. Откович, кандидат мистецтвознавства, директор Національного Музею у Львові. 2) „Михайло Мороз — учень мистецької школи О. Новаківського" — Л. Волошин, завідувач ХММ О. Новаківського. 3) „Михайло Мороз в еміґрації" — проф. В. Овсійчук, доктор мистецтвознавства, завідувач відділом Інституту народознавства НАН України. 4) „Михайло Мороз у Космачі" — Л. Варзарук, журналіст, народознавець (Івано-Франківськ). 5) „Рання творчість Михайла Мороза" — Х. Саноцька, кандидат мистецтвознавства, доцент Української Академії Друкарства. 6) „Спогад дитинства" — Л. Крушельницька, доктор історичних наук, директор Наукової Бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України. 7) „Спогад про зустріч із Михайлом Морозом у Підлютому (1938 рік)" — М. Свєнціцька, старший викладач Львівського Державного Університету ім. Івана Франка. 8) „Листи Михайла Мороза до О. Новаківського в Архіві ХІМ О. Новаківського" — З. Гушовець, методист Музею Олекси Новаківського. 9) „Моє знайомство з учнями Мистецької Школи О. Новаківського в Космачі (1929)" — Оксана Николишин.

У заключній частині вечора: показ кольорових прозірок із малярських творів М. Мороза еміґраційного періоду із збірки проф. В. Овсійчука.

Концерт української та чужинецької музики.

***

У цій частині тексту подається важливіші місця з листа Люби Волошин, завідуючої Музеєм О. Новаківського, до Ірини Мороз: „Те, що він відійшов від нас, це наша спільна втрата і жаль, бо такі люди, як Михайло Мороз, світять у даль своєю творчістю. Я вже давно маю у полі зору Михайла Мороза, що довго був замовчуваний в Україні більшовицькою системою. Я стала збирати матеріяли про його творчість 20-их–30-их років. Матеріяли від Вас дуже стали мені в пригоді. За них сердечно дякую.

Як Вам відомо, в 1992—1993 р. почали вмирати один за одним усі видатні учні О. Новаківського: 22. IX. 92 — Едвард Козак — Еко, 27. IX. 92 — Михайло Мороз, 10. I. 93 — Наталка Нижник (Франція), 8. V. 93 — Святослав Гординський, 14. V. 93 — Я. Лукавецький (Снятин), 17. VII. 93 — Мирон Левицький (Канада).

Тоді вирішено, що я влаштую в Музеї О. Новаківського виставку тих шістьох пок. учнів О. Новаківського. Морозові на цій виставці відведено цілий відділ експозиції.

У липні 1994 року врочисто відзначено 90-річчя Михайла Мороза.

У Музеї О. Новаківського відкрито доволі велику виставку ранніх творів Мороза. З приватних збірок Львова коло 70 ранніх малярських творів Мороза, включно з портретом Митроп. Андрея Шептицького. На врочисте відкриття були запрошені представники влади й церкви та культурні діячі Львова — М. Колесса, Овсійчук й ін. Твори Мороза презентувались прекрасно, займаючи три виставкові залі на першому поверсі Музею Новаківського. Якийсь лагідний, добрий дух, ніби Божа любов витали на цій виставці. Невдовзі після того я зробила на львівському телебаченні велику передачу про життя й творчість Михайла Мороза, що тривала 45 хвилин. Невдовзі київське телебачення повторить усі передачі по всій Україні.

Хочу додати, що працюючи над творчістю Мороза, я відкрила його шляхетну душу та вірне синівське серце до своєї землі й народу. Тому працювала я з великою приємністю й повагою до цієї Людини й Мистця".

(Закінчення буде)

Іван Головінський

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ В ДІЯСПОРІ: ІДЕАЛ І ДІЙСНІСТЬ

Доповідь виголошена 11-го грудня 1994 року на науковій конференції для відзначення Української Родини в ЗСА

I

Живемо в добі релятивізму, безперервних змін і переоцінки вартостей. Потреби і стремління одиниць, груп, суспільства і держави часто витворюють протиріччя і конфлікти. В залежності від нашого виховання і життєвого досвіду, в більшій чи меншій мірі ідеалізм чи прагматизм унапрямлюють нашу дію. З ідеалістичної точки погляду, питання слід ставити, якою повинна б бути українська родина в діяспорі. Знову ж з прагматичної точки погляду, питання слід ставити, якою вона є. Говорячи, одначе, про реальну дійсність, слід відзначити, що як ідеалізм, так і прагматизм-реалізм мають вплив на нашу щоденну дію.

На початку слід підкреслити, що подружжя, яке є основою родини, в свою чергу є співдією і співжиттям двох людей, котрі як біологічні організми, співдіють у психологічний спосіб в суспільному оточенні. В першу чергу, говорячи про людину як організм, слід пам'ятати, що ми є відмінними від інших організмів у тому розумінні, що маємо розум і волю, а також почування і емоції. Згадані чотири чинники у дуже скомплікованому співвідношенні впливають на нашу дію і співжиття. Щоб розглянути їх в деталях, немає змоги ані часу у цій доповіді, тому я постараюся тільки накреслити їхні загальні риси.

До сьогодні наука ще не дала ясного недвозначного пояснення, що це є розум людини. Якщо приймемо ідеалістичну інтерпретацію Платона, яка через Св. Августина і Канта збереглася до сьогодні в схоластичній психології, тоді розум — це недосконале віддзеркалення всевидючости Ідеалу Абсолюта-Бога. Коли ж натомість приймемо матеріялістичну інтерпретацію, яка під впливом Сєченова, Бехтєрєва, Павлова і Вигоцького закріпилася в модерній психології, тоді розум — це тільки біологічний механізм адаптації до оточення, який виник у висліді тисячолітньої еволюції. Подібну проблему маємо із свобідною волею, якої саме існування заперечує матеріялістична психологія. Дещо легше є пояснити емпірично такі поняття як почування і емоції, хоча і в тій ділянці маємо різні психологічні теорії.

В науці психології існує загальне переконання, що підсвідомі почування мають своє коріння у природних гонах людини. Вони набувають якости емоцій під впливом психологічного дозрівання та суспільного спілкування. Вже на початку нашого століття відомий швайцарський психолог Карл Юнґ писав, що щоб повністю зрозуміти емоції людини, треба знати історію, філософію, антропологію і психологію.

Подібно сучасний американський психолог Лазарус у своїй найновішій праці, надрукованій в 1991 році, звернув увагу, що наука про емоції вимагає знання таких ділянок як біологія, філософія, антропологія, соціологія і психологія. Він поділяє емоції на неґативні і позитивні. До неґативних зачисляє: злість, ненависть, смуток, заздрість, пригноблення. До позитивних зачисляє: щастя, радість, гордість, прив'язання, віру, надію і любов. Романтична любов у дозрілих людей доводить до полового спілкування. Без перебільшення можна сказати, що подружжя — це основна ланка, котра в історично-культурному розвитку дала почин для інших, більш скомплікованих форм суспільних організацій, як, наприклад, роди, племена, міста- держави і, врешті, національні держави. Кожне спілкування і співдія людини з людиною є основані на безперервному, гармонійному зрівноваженні розуму і емоцій. Від переваги того чи іншого чинника залежить наша дія, яка може бути доцільною або недоцільною. Вислів тієї думки знаходимо навіть у народній приповідці: „Дай серцю волю — заведе в неволю".

Характеристикою людських емоцій є також те, що їхню клясифікацію можна укладати в шари або гієрархію. Тому питанню присвятили багато уваги американський психолог Мазлов і психіятр Арієті. Особливо Арієті запропонував клясифікацію почувань-емоцій, котрі він поділив на три рівні або степені. На першому рівні є ті емоції, котрі у своїй основі мають виключно фізіологічні первні, як, наприклад, гони. До цієї групи слід зачислити статевий гін, а також заспокоєння спраги і голоду. До другого рівня Арієті зачисляє такі емоції, які хоч і мають фізіологічну основу, переважно є психологічними і зумовленими під впливом інтелекту та суспільних вимог і звичаїв. До цієї групи можна зачислити, напримір, подружню любов. До третього рівня емоцій, на які спроможна тільки людина, Арієті зачисляє милосердя і прощення. Дуже глибоку аналізу цих емоцій знаходимо у неперевершених поемах нашого національного генія Тараса Шевченка, наприклад, у поемах „Неофіти", „Відьма" і „Варнак".

Самозрозуміло, що українські родини в діяспорі у своєму співжитті і спілкуванні віддзеркалюють ті самі емоції як і їхнє неукраїнське оточення. Додатково, однак, перед українськими родинами стоять ще окремі завдання, серед яких найважливіші — це плекання національно-етнічних емоцій у молодому поколінні, а також розвиток і плекання української мови як конкретного лучника діяспори із материком.

Національно-етнічні емоції є вислідом довгого і скомплікованого процесу ототожнення, індоктринації, виховання і співжиття. У суцільному однокультурному суспільстві, я це є, наприклад, у державних народів, вироблене почуття національно-етнічної тотожности є вислідом природного процесу співдії з оточенням. Дитина набуває згадані емоції так природно, як природно набуває рідну мову. Самозрозуміло, що живучи серед багатокультурних різноетнічних середовищ набуття і збереження власного національно-етнічного самопочуття є скомплікованим процесом, який вимагає зусиль одиниці, родини, церкви та суспільно-громадських організацій і товариств.

Етнічні почування в діяспорі можуть проявлятися в різних формах та на різних щаблях національно-етнічної свідомости. Найбільш поширеним явищем етнічних почувань є прив'язання до побутових вартостей. Більш свідомим є прив'язання до етнічно-культурних, мистецьких чи літературних цінностей. Спільним знаменником національно-етнічної свідомости є у нас сильне почуття приналежности духово й історично до української нації. Ця свідомість вимагає в першу чергу плекання і розвитку в діяспорі української мови, як символу тотожности усіх українців.

Пригляньмося коротко, як виглядає стан української мови у ЗСА і Канаді. Цьому питанню були присвячені дослідження таких науковців у 1960-их і 1970-их роках як Ісаїв, Воловина, Боцюрків, Галич, Тесля, Андерсон, Головінський та ін. Згідно із статистичними даними, в ЗСА живе приблизно 2,000,000 громадян українського походження і приблизно 580,000 в Канаді (Ісаїв, 1976). За даними В. Галича, українські Церкви в ЗСА налічують приблизно 1,317,000 членів.

(Закінчення буде)

З'їзд тлумачан

Немилосердна доля розкидала вас далеко від рідного краю, рідного порога. Але ми знаємо, що всі ці роки Україна жила у кожному вашому серці. І ви робили все можливо, щоб Україна стала вільною і незалежною державою.

З Божого благословення вона такою стала. Але як молодому дереву потрібна підтримка, так і молодій державі. Особливо потрібні ваші мудрі слова і переконання нашій молоді. Якраз з цією метою Тлумацька Районна Рада наприкінці червня 1995 року організує другий конґрес земляків-тлумачан.

Ми звертаємося до всіх, хто бажає на ньому побувати, надіслати в Районну Раду листи із згодою на це. Ми не маємо можливостей знати всіх адрес, тому просимо наше звернення передати землякам-тлумачанам.

Чекаємо від вас також пропозицій щодо проведення конґресу. Не будьте байдужі до нашого прохання. І ви, і ми зробимо спільну справу в ім'я розбудови нашої України.

Ігор Свірідов,
голова Тлумацької Районної Ради
народних депутатів
Івано-Франківської Області

Адреса: 2850, м. Тлумач вул. Макухи 12 Україна.

СПРОСТУВАННЯ

У „Свободі" з 24-го січня 1995 р. **в привіті для д-ра АНАТОЛІЯ КАМІНСЬКОГО** у підписі повинно бути **ОУН-з**, а не **ОУН**

Концерт призабутих галицьких пісень

Кергонксон, Н. Й. (Р. Барановський) — Тут у суботу, 17-го грудня 1994 року, відбувся в церковній залі вечірній концерт місцевого мішаного хору „Золотий гомін" під дириґентурою д-ра Олега Волянського, в програму якого входили виключно призабуті галицькі пісні.

Відкриваючи вечір, дириґент подав, що концерт присвячений пам'яті наших батьків, дідів і бабунь, які співали ці пісні у 19-му і на початку 20-го століття. Ці пісні були дуже популярними в Галичині, хоч не всі вони були галицького походження. Їх виконано в оригінальному варіянті із збереженням діялекту, а про кожного композитора подано коротку інформацію про його життя і творчість.

Концерт розпочато піснею „Над Прутом у лузі", автором слів і композитором якої був о. Ізидор Воробкевич, якого дехто називає Сидором. О. Воробкевич, православний священик, народився в Чернівцях у 1836 році, студіював музику у консерваторії у Відні, викладав спів на богословському факультеті університету в Чернівцях. Він не лише відомий музиколог та композитор, але також і письменник. З його романтичних оповідань найбільше відоме „Месть Верховинця". Крім того, писав теж оперети, вживаючи псевдоніми, — Данило Млака, або С. Волох, Демко, Маковійчук, Морозенко і Семен Хрін, та інші.

Дві наступні пісні, які виконав хор — це композиції галицького греко-католицького священика о. Віктора Матюка: „Крилець, крилець" і пісню-серенаду „Чом так скрито". Отець В. Матюк народився в селі Тудоровичі біля Жовкви у 1852-му році. Розпочав компонувати музику як учень Перемиської гімназії, написавши музику до відомого вірша Маркіяна Шашкевича „Веснівка". Закінчив духовну семінарію у Львові і був сільським священиком. Писав релігійну і світську музику, дириґував хорами, продовжуючи традиції перемиської школи. Писав також мельодрами, як напр. „Нещасна любов" та кантати — як „Гамалія" до слів Тараса Шевченка. Видав збірник українських хорових пісень під назвою „Боян". Помер у 1912 році.

Хор також виконав романтичну композицію „В гаю зеленім", якої композитором є о. Остап Нижанківський, також греко-католицький священик із Стрия. Народився у 1862 році, був парохом в селі Завадів біля Стрия. Визначний композитор, дириґент і громадський діяч; зорганізував т. зв. „Артистичні мандрівки", себто концерти по містах Галичини. Дириґент хору „Боян" у Львові і в Стрию, засновник Музичного товариства „Музикальна бібліотека", та автор „Українсько-руського співаника", що появився у 1907 році. З його хорових композицій зокрема відомі „Гуляли, гуляли" та „З Окрушків" до слів Юрія Федьковича. Був автором численних сольоспівів, наприклад, як „Минули літа молодії" до слів Тараса Шевченка. О. Нижанківський був також піонером молочарської кооперації в Україні та членом Української Народної Ради ЗУНР. О. Нижанківський був розстріляний поляками у 1919 році.

Дві останні пісні у виконанні хору — це „Чом, чом, земле моя", мелодія народна, слова Константини Малицької, і в'язанка пісень на гуцульські теми „Гей, Карпати" — музичне аранжування Дмитра Котка.

Константина Малицька (псевдоніми — Віра Лебедова, Чайка Дністрова і Растик), народилася 1872 року в селі Кропивник Калуського повіту. За фахом вчителька, письменниця, була активісткою Українського Жіночого Руху. Між іншим, вчила у дівочій школі у Львові, видавала діточий журнал „Дзвінок". Під час Першої світової війни була арештована росіянами і депортована на Сибір, де перебувала від 1915 до 1920 року. Причиною арешту було те, що займалася допомоговою акцією для Українських Січових Стрільців. Померла 1947 року у Львові.

Дмитро Котко народився 1892 року на Придніпрянщині. Відомий дириґент, організатор зразкового хору із полонених вояків Української Народної Республіки в Польщі у 1920 році; протягом 10-ти років концертував успішно в Галичині, Польщі і Німеччині. Мав економічну підтримку своєї праці від св. п. Митрополита А. Шептицького.

Зразково виконані пісні, давні і призабуті, були правдивою насолодою для учасників концерту, а короткі інформації про композиторів пісень, їх життя і творчість були дуже вдалим і повчальним доповненням до цього рідкісного концерту. Гучні оплески численної публіки були того найкращим доказом. Хорові „Золотий гомін" і його дириґентові д-рові О. Волянському належиться признання і подяка.

Після концерту учасники ще довго забавлялися при перекусці, приготованій учасниками хору.

Дохід із вступів і додаткових пожертв в сумі 405 дол. призначено на допомогу Народній Лічниці в місті Івано-Франківському, створеної на взір Народної Лічниці ім. Митрополита А. Шептицького у Львові..

НЕ ПРАВОСЛАВНА, А КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА

У інтерв'ю з М. Голодиком, яке появилося на сторінках „Свободи" ч. 10 з 18-го січня, подано, що він розмальовує українську православну церкву св. Архангела в Балтиморі. Ідеться однак про українську католицьку церкву у Балтиморі також імені св. Архангела Михаїла. — Ред.

ШАНОВНІ БАТЬКИ! ДБАЙТЕ, ЩОБ ВАШІ ДІТИ НЕ ЗАБУЛИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ "ВЕСЕЛКА". ВІН ДОПОМОЖЕ ВАМ.

Прохання

Культурно-громадський тижневик „Неділя" у Львові, пером свого редактора Лесі Рупняк, звернувся з проханням до Української Федерації Філядельфійської Округи допомогти у виданні дитячого журналу.

УФФО радо займеться організацією цієї допомоги, але для цього потрібна теж і підтримка нашої громади. Просимо людей доброї волі, що розуміють вагу цієї проблеми, допомогти нам здійснити цей проєкт. Є теж велика потреба дитячих книжечок. Просимо родичів, діти яких вже повиростали, прислати нам ці книжки, а ми перешлемо їх до Львова. Віримо, що допоможете, адже стара німецька приповідка каже, що виховання людини починається вже у „кіндерштубі".

Допоможім виховати українських дітей на добрих громадян своєї батьківщини.

Чеки просимо виставляти на: Ukrainian Federation of Greater Philadelphia, P.O. Box 7109, Elkins Park, Pa. 19027.

Книжечки просимо присилати на адресу: Ukrainian Educational and Cultural Center, c/o Dr. Eugene Novosad, 700 Cedar Road, Jenkintown, Pa. 19046.

Орися Ільницька

ЯК ПОВІДОМЛЯЮТЬ ОФІЦІЙНІ чинники з Білого Дому, президент Билл Клінтон, не зважаючи на спротив деяких конґресменів, пропонуватиме підвищення мінімальної заробітної платні. Тепер мінімальна заробітна платня виносить 4.25 дол. на годину, а Президент має на думці піднести до 5.00 дол. на годину.Все це мало б бути частиною переоновлення існуючої системи урядової допомоги потребуючим. З мінімальною сумою 5.00 дол. за годину праці, це могло б стати заохотою до праці для тих, які полягають на державну допомогу.

В ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ
смерти невіджалуваного ЧОЛОВІКА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

СВ. П.

ЕВГЕНА ЛУЦЬКОГО

будуть відслужені
ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖБИ з ПАНАХИДАМИ

в Ню Йорку в церкві св. Юра, 26-го січня 1995 р. о год. 8-ій ранку;
в Гантері в церкві Івана Хрестителя;
у Львові — Україна;
в Люрді — Франція.

Про молитви за душу покійного просить
дружина — ОКСАНА з дітьми і внуками.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

З ВЕЛИКОЮ ПРИЄМНІСТЮ ІНФОРМУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПРО ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ

ВЕРЕСЕНЬ — ГРУДЕНЬ 1994

Управа Фундації Українського Вільного Університету з приємністю інформує українську громаду про нових жертводавців, меценатів, добродіїв, фундаторів фундації УВУ.

Просимо приняти нашу щиру подяку за ваше зрозуміння допомоги для великої ідеї, для одинокого Українського Вільного Університету на чужині, який з повстанням вільної України розвинув широку діяльність.

Управа Фундації УВУ щиро вітає достойних фундаторів: д-р Татіяну Кишакевич, Йосифа і Стефанію Порайків, інж. Адріяна і проф. Софію Горницьких, Мирославу Савчак.

Добродіїв: д-р Михайла і Христину Качалубів з Швайцарії, Романа Кишакевича, д-р Фольварків Оксану, Ярему Тараса, Дмитра і Ірену Сарахмон, Дмитра Бобеляка, Лідію Кий, Евгена Смереку, Юрія і Ірену Кузик, д-р Петра і Рію Грицак, і багато більше наших достойних жертводавців.

Щиро вітаємо сотні постійних, і нових жертводавців на розбудову вільної української науки, а особливо на поповнення нових наукових кадрів молодої Української держави.

Ще раз просимо прийняти нашу щиру подяку в першу чергу за моральну підтримку для нас у нашій нелегкій, але корисній праці, як також і за матеріяльну допомогу фундації УВУ без якої ми не могли б зреалізувати наших плянів, яких з повстанням вільної України є багато та дати допомогу тим, котрі вашої допомоги найбільш потребують.

Із спадку св. п. Михайла і Анастазії Пирських **6,000.00**.
д-р Кишакевич Татіяна **5,000.00** (5,430.00).
Скоп Олександер і Софія **2,000.00** (2,725.00).
Порайко Йосиф і Стефанія **2,000.00** (14,710.00).

По 1,000.00 дол. зложили:
д-р Качалуба Михайло і Христина, Кишакевич Роман, д-р Фольварків Оксана (3,725.00), Ярема Тарас.

Сарахмон Дмитро і Ірена **750.00** (1,500.00),
Бобеляк Дмитро **520.00** (2,000.00).

По 500.00 дол. зложили:
д-р Грицик Петро і Рія (1,650.00), інж. Ільницький Ярослав і Іванна, Кузик Юрій і Ірена (1,050.00), Смерека Евген (1,500.00).

По 300 дол. зложили:
д-р Доров Ернест і Арлена, Кий Лідія (3,450.00).

Савчак Мирослава **250.00** (9,050.00).

По 200.00 дол. зложили:
Білецький Микола і Софія (3,500.00), Глучковський Петро і Люба, Злочовський Северен і Марія, Іванчишин Василь і Ірена (2,505.00), Каплистий Марія (1,205.00), Микуленко Юрій (700.00), д-р Мороз Роман і мгр Оля (1,305.00).

Лучковський Юрій і Оксана **125.00**.
Стрілка Мирон **110.00** (560.00).
Д-р Гординський Ярослав **101.00**.
Балабан Василь і Ольга (900.00), Березовський Ярослав,

По 100.00 дол. зложили: проф. Біланюк Олександер-М. Лариса (800.00), Біляр Реймонд, Васьків Осип і Марія (1,275.00), Галаган Борис (925.00), д-р Ґалібей Зірка (800.00), д-р Глинський Борис і Уляна (1,025.00), Гошовський Христина, Ґурський Михайло (675.00), Данилишин Мирослава (750.00), Деркач Іван і Ніна, Дзвіник Катерина, Дзентілі Еміль, Дусаненко Теодор, Дутка Володимир, Захарчук Андрій, інж. Захарків Остап і Ірена (44,100.00), Зборовський Володимир і Анна (750.00), Іванюк Григорій і Катерина, Іванчук Адріян, інж. Качор Богдан і Іванна (1,335.00), Когут Микола, мґр Когут Тарас (1,005.00), Коновалов Володимир і Катерина, інж. Коцур Ігор і д-р Любомира (1,230.00), Клюб Сеньйорів при кат. св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл., Кротюк Марія (1,290.00), д-р Кудрик Олег і Софія (1,500.00), Кузьо Теодор і Мирослава д-р Міз Юрій і Маврін (500.00), Небеш Орест і Марія (1,145.00), Недільський Евген і Ненці, Нестор Юрій і Ірена , Новак Петро і Софія (790.00), Орлик Михайло, Пишко Петро, Політило Анна (2,950.00), Поритко Оксана (2,100.00), інж. Пришляк Ярослав (700.00), д-р Прокопів Володимир і Ольга (690.00), д-р Ратич Олег і д-р Іванна (1,480.00), Рудакевич Любомир (1,150.00), Сачко Чарлес і Наталія, д-р Сидорак Ярослав і Оксана (1,005.00), д-р Сенькусь Мирослав (815.00), д-р Стойко Володимир і д-р Мирослава, д-р Чтіхів Денис і Мирослава (810.00), мгр Тарнавський Марія, Ткачук Ілля і Софія, Федерко Дмитро, д-р Харкевич Мирослав і Олена (630.00), д-р Целевич Богдан і Джоане (1,400.00), Шандор Богдан і Марія, д-р Шкільник Володимир і Надія (1,100.00), мгр Щудлюк Орест і Слава (700.00).

Івахів Остап і Анна **60.00**.

По 50.00 дол. зложили:
Андрушків Софія (1,855.00), Ардиковський Володимир, Балабанов Дмитро і Таїса, д-р Богданів Віталій і Олександра (540.00), Бекерський Іван і Оксана (510.00), Сміт Бернард і Соня, Віятик Іван, Гнатів Еміль, Гук Михайло, Ґелемей Теодор, Данилишин Михайло, Дорош Роман, Дуб Теодор, мгр Залуський Володимир і мгр Наталія (1,625.00), д-р Іванців Мирослава (550.00), Іськів Марія, Козак Дарія, Крижанівська Марія (610.00), Кульчицький Микола, Курчак Микола, Лисак Богдан і Лідія, Луцька Оксана (6,680.00), Макаревич Анна (651.75), Масловський Зенон (825.00), Масон Нора, Мицик Роман і Ольга, д-р Мурський Лев і Оксана, Недовіз Дмитро, Новошицький Дмитро (900,00), д-р Очеретько Аркадій і Ґльорія, Покора Олександер і Віра, Поритко Роман і Галя (550.00), Плешкевич Омелян і Емілія, д-р Прокоп Мирослав і Люба (1,155.00), д-р Слюсарчук Атанас (750,00), д-р Стецьків Евген і Неля (1,390.00), Угера Нестор, Цимбалістий Юрій і Наталія, Чапля Василь, мгр Чорнобіль Роман і Анна (1,250.00), Шило Павло (500.00), Янкович Михайло і Мирослава.

Інж. Ненадкевич Микола і Діонізія **45.00** (590.00).
Шульган Андрій і Теда **40.00**.

По 35.00 дол. зложили:
Ґерега Марія, Скробач Константин.

По 30.00 дол. зложили:
Ільків Ольга, д-р Паламар Михайло і Галина (1,770.00).

По 25.00 дол. зложили:
Балабан Тимотей і Лідія, Басько Дмитро і Люба, Бек Марія, Бен Константин і Тереса, Білецький Павло і Софія, Боднаренко Павло і Евдокія, д-р Бурбело Григорій, Буртняк Василь, інж. Вальчук Володимир і Катерина, Варварів Олена, Василенюк Юрій, Ващишин Іван і Марія, Вишневецький Ольга, Волошин Михайло, Волянський Степан, Вомпель Йосиф і Анна (650.00), Воробець Зінаїда, Гайда Ярослав і Анна, Гайдук Дмитро і Галина, Галайко Василь і Дженіс, о. д-р Гаюк Семен і Олександра, Гнатишин Антін і Текля, Головацький Осип і Юстина, Гопалюк Павло, Горбачевський Ярема, Грабець Роман і Мирослава, Гранківський Михайло, Данилович Софія, Даниш Орест і Надія, Дебрич Олександер і Гільде, Демянчук Григорій, Денисенко Іван і Ольга, д-р Джуль Павло і Ірена (1,725.00), Дзедзик Андрій і Ірена (515.00), Дзюбинський Ернест і Валентина, Домбчевський Роман і Люба, Дуда Іван, Дітко Михайло, д-р Жарський Едвард і Дарія (1,165.00), Жилавий Роман і Елін, о. Жиляхівський Богдан і Надія, Задояний Маріянна, Запухляк Семен, Зєн Василь, Іванчук Степан і Люба, Іваськів Володимир і Неоніля, Іллюк Олександер і Зіна, Ісаїв Юрій і Петруся, Камінський Зеновія, д-р Качай Ярослав, д-р Кіндрат Іван, Кіцюк Ярослав і д-р Марія, д-р Коваль Богдан і Наталія, Колінко Оксана (1,245.00), Корнацький Володимир, Костка Михайло і Анна, Кравець Михайло, Кузик Володимир, Кулинич Степан і Галина, Лагола Петро, Леськів Микола і Софія, д-р Лизогуб Володимир, Лівчак Богдан (1,125.00), Лоза Іляна, д-р Луценко Леонард і Лариса, Лямпіка Любомир, Мак Петро і Катерина, Маланчук Степан, Маркус Теодор і Марія, Марущак Василь (760.00), Марченко Петро і Елен, Масловський Мирон, Масюк Ярослав, Мачай Олег і Надія, Машталір Іван, Мельник Михайло і Параскевія, д-р Мостович Леонід і Оксана (900.00), Мрочко Степан, Мудрик Павля, д-р Музичка Ярослав і Лариса (550.00), Навроцький Юрій і Христя, Овчинник Марія, Орлич Михайло, Орлінс Іван, Остафійчук Михайло і Марія, д-р Павлічка Іван, Палідвор Марія (680.00), Палій Яків, Панко Мартін і Анна, Пєрожек Юлія, Пиптик Гелен, Питляр Орест, Підстригач Леонід, проф. Попович Орест, Прокоп-Артимишин Лідія, Пукаляк Іван і Марія, Романків Теодор і Дарія, мгр Рудик Марта, Савка Лариса, Садковий Богдан і Стефанія, Свириденко Іван і Єлена, Свищук Юрій і Христина, Семенина Іванна (905.00), Семущак Стефанія, Сидоренко Ярослав, Скіра Іван і Дарія, Скірка Микола, Стадник Іван і Марія Стадник Стефан, Старосольська Ксеня, Степанків Ярослав і Катерина, Ступак Ненці, Суберрок Доналд і Петруся, Тарасівський Теодор і Мільдред, Твердовський Микола, Твердохліб Петро і Ірена, Український Американський Клюб в Чикаґо, Ілл., Флянчин Голіян і Марта, Хаджей Роман, Харина Мирон і Павліна, Хомин Анна, Цап Марія, Чипак Ярослав і Ольга, Шатинський Франко, Шеремета Орест і Люба, Школяр Михайло і Ольга, Яськів Роман і Люся, Яців Лідія (1,705.00).

По 20.00 дол. зложили:
НН Бруклин, Бойчук Петро і Христина, Вінич Віктор і Надія, Галайда Степан і Лоуіз, Гармаш Максим і Надія, Гасюк Семен, Горбачук Іван і Марія, інж. Горницький Адріян і проф. Софія (25,100.00), Гудак Петро, Каліновський Володимир і Марія, Ковік Володимир, Копійчук Роман і Марґарета, Корлятович Степан і Павліна, Лоян Андрій, Макар Іван (1,180.00), Максимюк Степан і Галина, Мартиняк Степан, Островський Мирослава, Панків Софія, Половчак Іван і Барбара, Процінська Емілія, Романків Богдан, Станіцький Евстахій, Сявавко Мирослав і Олена, Шепелявий Богдан і Христина, Юречко Ольга, Юськів-Терен Теодор, Якубовський Михайло і Марія.

Лодинський Іван і Павло **18.00**.

По 15.00 дол. зложили:
Райнер Адам і Ірена, Бачик Осип і Оксана, Беґей Роман і Марія, Бздир Василь, Білас Михайло і Тамара, Білі Володимир і Олександра, Блаґітка Ірена, Боднар Михайло, Бук Андрій і Катерина, Винницький Патруся, Вітрик Павло і Евгенія, Вовкович Михайло і Маріон, Воробець Теодор і Анастазія, Вох Емілія, Гаєс Леонід і Галина, Гафткович Надія, Глинський Іван і Віра, Гомзяк Галина, Грушевський Степан і Ольга, Ґерманський Андрій і Марія, Данчевський Теодор і Ассунна, Данчук Стефанія, Демус Анатоль, Демченко Юлія, Добрянський Іван і Марія, Древницький Теофіль і Дарія, Дудинський Василь і Осипа, Ефірменко Олександер і Катерина, Єфремова Галина, Завіський Микола, Зварич Василь і Зеновія, Зеґестовський Петро і Марія, Зеленський Юрій і Марія, Калиневич Іларійон і Донна, Клюфас Зоряна, Колтунюк Орест і Антоніна (530.00), Коник Микола і Марія, Король Анна, Костенко Федір, Коцибала Святослав, Круліковський Іван і Евгенія, Купіна Іван, Курилів Зенон, Курівчак Евген і Галя, Левицький Евген і Віра, Левко Петро і Стефанія, Лисяк Олег, д-р Лоджінський Орест і Стефанія, Лукашевич-Полон Лавро і Оксана, Лучка Йосиф і Бріджет, Малар Мирослава, Мандюк Володимир, Масюк Роман і Еверлін, Маціпинський Константин, Мельник Дмитро і Валентина, інж. Мельник Роман і Людмила, Микита Любомир і Марія, д-р Мичковський Мирослав і Анна, Мірчук Галя, Мікітіч Карл і Ляна, Моргун Варвара, Недільський Володимир і Світлана, Ортинський Михайло і Алісія, д-р Павлінський Ярема, Пакула Володимир і Катерина, Пахолюк Ігор і Бріджед, Пезанська Любомира, Питляр Зенон, Поповський Стенлей, Потопник Петро і Параскевія, Прокопенко Павло і Людмила, Присяжний Павло і Марія, Ратич Любомир, Ре-шітник Василь і Віра, Роббінс Антоній і Елена, Садлик Ми-хайло і Марія, Стасів Микола і Анна, Стасюк Іван, Тара-пацький Михайло і Оксана, Тренза Михайло, Угринчук Ва-силь і Стефанія, Уздейчук Володимир і Марія, Федишин Теодор, Фіцик Володимир і Анджеля, Харкевич Іван і Ев-генія, Цьонка Анна, Черешня Іван, Чолій Меланія, Шаш-кевич Софія, Шийка Іван, Шпинда Михайло, Шпіндура Ва-силь і Марія, Юрчик Іреней і Оленка, Премчук Юрій і Ева, Ярко Микола.

По 10.00 дол. зложили:
Антохий Ольга, Більчацький Семуел, Василишин Михайло, Волошин Олександер, д-р Волянський Олег і Людмила (535.00), Ганчарик Антін і Стефанія, Григорків Семен, Гуменюк Стефан, Дидик Дмитро і Марія, Дитиняк Володимир, Джансон Юлія, Єйна Михайло, Жовнір Іванна, Запутович Роман і Віра, Захарків Марія, Ілечко Іван і Елсі, Кітт Іван і Марія, Кобзяр Ольга, Козіцький Микола, Копей Іван, Корінець Микола д-р Котлярчук Ігор, Коцелко Софія, о. Кравчук Тадеуш (зворот), Крамарчук Петро, Мазур Юрій, Мартинюк Олександер і Стефанія, Мачай Іванна, Михалевич Ніна, Мурал Іван, Олійник Володимир і Стефанія, Павлишин Григорій, Павлов Іван, Петріе Ірена, Підлетейчук Іван, Підгірний Іван, Пріслой Ірена, Рітачка Юрій і Марія, Седоровіч Мирон, Семешак Володимир, Стин Микола і Катерина, Тиранський С.В., Філь Андрій, Шийка Василь і Антоніна, Юречко Михайло, Ясінський Василь, Яцковський Ярослав.
Нижче 10.00 дол. зложило 11 осіб на суму 66.58 центів.

Управа Фундації Українського Вільного Університету, щиро дякує шановним жертводавцям, які щедро відзиваються на наші заклики. Український Вільний Університет (УВУ) при вашій щедрій допомозі сповняв і буде сповняти всеукраїнську національну місію.

УВУ творив і творитиме українську вільну науку поза межами Батьківщини. УВУ, маючи за собою довголітній досвід західньоевропейської наукової установи, став вікном України в західний науковий світ. Тим самим УВУ відіграє важливу ролю в сучасному розвитку і закріпленні молодої Української держави. Від 1991 року УВУ влаштовує студійні зустрічі студентів і професорів з европейських країн, а також із всіх областей України.

Управа Фундації УВУ вирішила посилити акцію наділення стипендій студентам із далекої „Східньої діяспори", головно для учителів народних шкіл на студії в УВУ.

Фундація УВУ продовжує розбудовувати „бібліотеку і архів української діяспори" при університетах України. Центральна бібліотека української діяспори у Львові була заснована в лютому 1992 року з нагоди конференції 70-ліття УВУ, яка відбулася у Львівському Державному Університеті ім. Івана Франка. Тепер фундація УВУ вислала коло 450 пачок (книжок, журналів), що становить майже 45 тисяч одиниць. На заклик голови Фундації УВУ проф. П. Ґоя, з Европи та інших країн також надійшло багато книг і журналів до цієї бібліотеки.

В 1994 році Фундація УВУ уділила стипендій на суму 146 тисяч дол. на літній семестер й інші програми.

Однак усі наші почини і зусилля були б неможливі без вашої щедрої допомоги, як моральної, так і матеріяльної.

Управа Фундації УВУ вірить, що ви і надалі будете працювати з нами, що наші заклики знайдуть широкий відгук серед нашої патріотичної жертвенної громади.

Ваша пожертва сьогодні на студії в УВУ — це не тільки успішна і пряма допомога Україні, але й найкращий національний „капіталовклад" у формування наукових кадрів для України.

Доложім всіх зусиль, щоб ми всі вложили свою цеголку в цю важливу розбудову.

Фінансове і моральне забезпечення Українського Вільного Університету дозволить йому продовжувати всеукраїнську місію в розбудові і закріпленні самостійної соборної української держави.

Всі пожертви і датки на Фундацію УВУ чи на різні фонди, як Постійні Стипендійні Фонди, фонд видання книги „Акція Вісла" і „Масовий морд у Вінниці", які будуть видані українською мовою, а відтак будуть перекладені на інші мови, різні програми при Фундації УВУ можна відтягати від податку.

Чеки просимо виписувати на UFU FOUNDATION та висилати на адресу Фундації УВУ в Ню Йорку:

P.O. BOX 1028 Cooper Station New York, NY 10276

Проф. Петро Ґой, голова
інж. Михайло Шпонтак, фінансовий секретар
мґр Іван Буртик, **мґр Ігор Длябога** — секретарі

Річна конференція дійсних членів УВАН у ЗСА

Конференція дійсних членів Української Вільної Академії Наук, що відбулася 17-го грудня 1994 року в Ню Йорку, підсумувала річну працю наукової установи.

Президент д-р Марко Антонович, відкриваючи конференцію, запропонував вшанувати хвилинною мовчанкою померлих у 1994 році членів УВАН — професорів Володимира Нагірного та Миколу Палія. У той же час наспіла сумна вістка з України про смерть відомого письменника і перекладача Григорія Кочура, який був у творчих контактах з Академією. У своєму звіті президент УВАН наголосив на важливості поглиблення дослідницької праці вчених на сучасному етапі розвитку українознавства, яке ще зазнає труднощі, а навіть перешкоди на шляху беззастережно видимого поступу.

Діяльність УВАН зосереджувалася, як у минулі роки, так і тепер, на організації конференцій, серії індивідуальних доповідей, видавничій та організаційно-науковій праці. Водночас члени Академії виявляли творчу ініціятиву поза сферою дій УВАН. Кожен член Президії, як і УВАН в цілому, були включені у розвиток справ в Україні, налагодження співпраці з установами, зокрема, з НАН України та Українською Академією Архітектури, а також встановлення контактів з діячами науки та мистецтва. Далі влаштовувалися конференції, зокрема шевченківські, спільно УВАН, НТШ та Українським Інститутом Гарвардського університету. В наслідок співпраці трьох названих установ та фундації ім. О.Ольжича й Українського Історичного Товариства відбувся симпозіюм у 50-річчя трагічної смерти Олга Ольжича. В УВАН була проведена (в рамках Академічного комітету з представників різних установ) конференція „Олександер Оглоблин: життя, діяльність, наукова спадщина".

Маємо наслідки створеного восени 1993 року консорціюму: УВАН — Гаррімам Інститут, Інститут Східньої Европи, Архів Бахметєва (Колюмбійський університет), а саме: 6-го травня відбулася спільна конференція англійською мовою з нагоди 85-річчя видатного вченого і почесного президента УВАН акад. Юрія Шевельова. Конференцію влаштували Інститут імені Гаррімана Колюмбійського університету, Український Науковий Інститут Гарвардського університету та УВАН. Під час проведення конференції було висловлене побажання, щоб для тривкого вшанування наукових осягів ювіляра заснувати Непорушний фонд імені проф. Юрія Шевельова для належного збереження і утримання бібліотеки та архіву УВАН у ЗСА. Це побажання було взято до уваги президією Академії, яка на найближчому засіданні одноголосно приняла рішення щодо створення фонду. Очолив його д-р Ігор Гурин.

Зв'язки УВАН з науковцями Західньої Европи теж не перериваються. 3-го грудня на конференції „П.П.Курінний — визначний археолог України у 100-ліття з дня народження" в Українському Вільному Університеті (Мюнхен) репрезентатором УВАН був д-р Марко Антонович, який виголосив доповідь, присвячену видатному вченому, одному із співзасновників УВАН. Вчені УВАН брали також участь у конференціях в Україні, зокрема, присвячених М.Грушевському. Це — д-р Олександер Домбровський, д-р Любомир Винар, який був нагороджений у Львові медалею ім. Михайла Грушевського.

УВАН влаштувала вечір з нагоди 90-річчя письменниці Докії Гуменної, а також, разом з Українським Інститутом Америки та НТШ, — вечір пам'яті Святослава Гординського. Члени УВАН та її прихильники прослухали ряд доповідей вчених і діячів культури з України (акад.Олексія Ситенка, д-ра Сергія Білоконя, д-ра Тараса Філенка, д-ра Олександра Юфи, режисера Володимира Кучинського).

Разом з іншими товариствами й установами в Україні та за її межами УВАН виступала проти пропозицій надати російській мові в Україні офіційного статусу.

Як відомо, УВАН не безпідставно пишається своїми архівними матеріялами. При Академії існує центр української наукової документації: бібліотека, що нараховує біля 65 тис. одиниць та архів — біля 400 одиниць. Архів Володимира Винниченка, який знаходиться на збереженні в Колюмбійському університеті, є інтегральною частиною цілого архіву УВАН у ЗСА.

Цього року фонди бібліотеки й архіву збільшилися на 336 книжкових одиниць, 2,469 чисел періодики та 11 архівних колекцій від різних організацій та осіб.

Протягом минулого року побачило світ лише одне, на жаль, монографічне видання, а саме „Остап Луцький і сучасники. Листи до Ольги Кобилянської й Івана Франка" (Ню Йорк. 1994, 206 стор.), підготовлене сином поета Юрієм Луцьким. За звітний період з'явилось два числа (17 і 18) „Новини з Академії", а також виданий Історичною секцією УВАН та УІТ 30-й том журналу „Український Історик" (ч.ч. 116—119). У Берліні вийшов друком (з дозволу Винниченківської комісії УВАН) роман „Записки кирпатого Мефістофеля" Володимира Винниченка у перекладі на німецьку мову.

Д-р Василь Омельченко, перший віцепрезидент Академії, говорив про відзначення 50-річчя діяльності УВАН у діяспорі і 45-ліття УВАН у ЗСА. Передбачено відзначити цей ювілей восени 1995 року. З цією метою створено два комітети: Почесний, який очолив проф. Юрій Шевельов, і Діловий, що його очолив д-р Альберт Кіпа. Рішено також, що з нагоди ювілею д-р Василь Омельченко опрацює ілюстровану брошуру (українською та англійською мовами) про історію виникнення, завдання, структуру і головні наслідки наукової діяльности УВАН. Згідно з домовленістю, брошуру друкуватиме видавництво Богдана Винара.

На конференції мовилось про необхідність реорганізації та пожвавлення праці секцій, серед яких є малодіяльні з причини хвороби або самоусунення від праці в УВАН їх керівників. Маємо підстави радіти з того, що почала активно діяти важлива секція — історична, на чолі якої стояв світлої пам'яті проф. Олександер Оглобин, а тепер обрано д-ра Любомира Винара. У плянах секції — підготова до друку праць О.Оглобина, публікація науково-архівних матеріялів УВАН та ін. Дякували також д-рові Павлові Джулеві за допомогу у пошуках шляхів відновлення діяльности секції медиків-науковців.

На конференції заслухали фінансовий звіт скарбника УВАН Оксани Міяковської-Радиш та голови Контрольної комісії д-ра Альберта Кіпи.

Д-р Марко Антонович поінформував учасників конференції про бажання українських вчених у Німеччині відновити працю УВАН на їхньому терені. Проф. Юрій Бойко, дійсний член нашої Академії, зобов'язався організувати філію УВАН у Німеччині.

Д-р Василь Омельченко представив листу кандидатів на обрання та підвищення в членстві УВАН. Було вирішено доручити Управі Академії переглянути всі категорії членства і протягом двох місяців намітити кандидатів (на додаток до пропонованих) та вислати кореспонденційним шляхом до дійсних членів на голосування.

У дискусії про різні проблеми виступили акад. Юрій Шевельов, д-ри Олекса Біланюк, Анна Процик, Мирослава Знаєнко та інші.

На закінчення свого звіту д-р Антонович сказав:„Наша праця дуже важлива. Її належно оцінюють вчені України та інших держав. Гуртуймо ж наші сили до дальшої праці. На превеликий жаль, я на деякий час не зможу з причини здоров'я виконувати своїх обов'язків і тому попросив першого заступника д-ра Василя Омельченка заступити мене. На плечі діючого президента спадають нелегкі завдання вести дальшу працю УВАН та репрезентувати її на науково-громадському терені".

Д-р В.Омельченко, ім'я якого добре відоме українському загалові, а його багаторічна організаційно-адміністративна діяльність є невіддільною від УВАН, прийняв пропозицію виконувати функції діючого президента. Вітаючи шановного д-ра Василя Омельченка з високою ролею керівника УВАН, бажаємо йому великих успіхів у праці.

Закінчуючи звітний рік праці УВАН, управа Академії дякує усім, хто підтримував і допомагав Академії. Сподіваємося на нові творчі і щирі людські контакти.

Д-р Тамара Булат

П'ятий випуск піврічника „Українська Діяспора" в Києві

(ЕУД). Під кінець 1994 року з'явився новий номер журналу „Українська Діяспора"; в друку знаходиться шостий, і таким чином розпочате перед трьома роками піврічне видання досягне шість випусків у березні 1995 року.

Вже можна зробити підсумки і дати певну оцінку цьому тематично спеціялізованому періодикові, що його видає Інститут соціології Національної Академії Наук України в Києві та редакція Енциклопедії Української Діяспори при НТШ в Америці.

Але тепер обмежимось тільки до зреферування п'ятого випуску. Його ядро становлять дві довші статті. В. Трощинський (Київ) аналізує міжвоєнну політичну еміграцію, генезу, структуру, соціо-економічне тло політичних втікачів з України, що в 1919—1920 роках знайшлися поза УССР, а частина — поза контролою польської влади. Стисло, але достатньо, подано їх самоорганізацію, політичну і науково-культурну діяльність й у висліді — складну мережу пов'язань, ідейно-політичне обличчя та помітні здобутки, що стали важливими елементами життєдіяльности цього окремого соціюму.

Друга стаття Р.Кравця (Лондон) це радше описового характеру, але прецизна, енциклопедична довідка про українську спільноту у Великобританії; стаття хронологічно доведена до наших днів. Поміщено три специфічні причинки до історії різних діяспорних громад; О.Сич (Чернівці) помістив фахово написану аналітичну статтю на тему „Сфери трудової діяльности українських емігрантів в Канаді в міжвоєнний період"; Л.Чекаленко (Київ) досліджує історію польсько-українських взаємин, зокрема під кутом поселення польських колоністів на українських землях та полонізаційних заходів польської культурно-політичної та церковної еліти. І.Винниченко (Київ) розглядає дуже специфічну проблему доби українізації (кінець 1920-их — початок 1930-их років), а саме організацію „шества" над українськими поселеннями Далекого Сходу.

У відділі „Наука в діяспорі і про діяспору" виступають два автори: М.Мушинка (Пряшів) подав цінний профіль О.Зілинського як дослідника й експерта карпатознавства; Р.Микитович (Австралія) дає огляд досягнень тамтешньої української громади в загальній та українознавчій науці.

Окремий відділ (20 стор.) присвячено Енциклопедії Української Діяспори, на що складаються виступи членів головної редакційної ради П.Толочка, В.Маркуся, Я.Ісаєвича та В.Євтуха на засіданні Президії НАН України у справі спільного видання ЕУД; тут також опубліковано постанова Президії у цій справі та склад головної редакційної ради.

У відділі „Профілі" Л. Кутілова (Томськ) подає цінні інформації про діяльність М.Грушевського у перші роки еміграції. А відділ про сучасні „діяспори в Україні" в цьому випуску присвячено польській меншині в Україні: статті А.Кондрацького та Т. Рудницької з Києва і Е. Бураковської (Варшава). Остання авторка подала цікаві вислідки соціологічного опитування про польську молодь з України на навчанні в Польщі.

Відділ рецензій та хроніки наукового життя (автори — А.Маркусь, М. Мушинка, М.Кодак, В.Євтух, В. Трощинський) збагачують це цікаве число „Українська Діяспора" (180 стор.). Ціна цього випуску 6 дол. з пересилкою. Якщо вплатите 10 дол., отримаєте 5 і 6 випуски (останній у квітні 1995 року). Замовляти: Encyclopedia of Ukrainian Diaspora, 2247 West Chicago Ave.,Chicago, Il. 60622-4828.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу!

Хочемо пригадати членству, що згідно з постановою статуту УНСоюзу, кожний Відділ має обов'язок відбути в місяцях **січень, лютий** та **березень** включно, свої Річні Збори, на яких Управа Відділу дає звіт з проведеної праці, та буде вибрана Управа на черговий рік.

Просимо членів брати численну участь у цих вимаганих Річних Зборах. За датами Зборів, місцем і часом просимо слідкувати у „Свободі", або очікувати повідомлення секретаря вашого Відділу.

Головна Канцелярія УНСоюзу

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ

Повідомляємо, що з днем 20 січня 1995 р. обов'язують такі нові відсотки за пенсійні конта: ANNUITIES, чи IPA:

$6^{3/4}$ % у випадку **одноразової вплати**

$6^{1/2}$ % у випадку **гнучких вплат.**

Повищі відсотки є гарантовані на один рік. Оподаткування відсотків є відрочене.

Для отримання дальших інформацій телефонуйте на число:

у Н. Дж. 1 (201) 451-2200;
в Огайо 1 (216) 888-4919;
у Па. 1 (215) 887-8823,
або на безплатне число:
1 (800) 253-9862

Або виповніть купон і перешліть до УНС на адресу:
UNA, 30 MONTGOMERY ST., JERSEY CITY, N. J. 07303

Головна Канцелярія УНСоюзу

До Головної Канцелярії УНСоюзу:

Прошу дати мені вияснення про пенсійні конта — ANNUITIES —

Ім'я і прізвище (латинкою) ....
Адреса ....
Телефон ....
Найкраще кликати мене в такій порі ....
Зацікавлений/а в ....

Чи Ви знаєте, що УНСоюз уділяє своїм членам:

- Перші гіпотечні позички (морґеджі) на купно власного дому
- На 1-3 родинні доми, де живе власник
- По доступних відсотках

Або, може Ви думаєте перефінансувати існуючу позичку.

Щоб довідатись більше про гіпотечні позички просимо Вас телефонувати на число:

(201) 451-2200 або
1 (800) 253-9862 (поза Н. Дж.)

ВАЖНА ІНФОРМАЦІЯ
про оголошення у „Свободі" й „Українському Тижневику" (The Ukrainian Weekly)

З огляду на це, що деякі установи, підприємства чи приватні особи присилають оголошення на невідповідну адресу, буває спізнене поміщення тексту, що спричинює нарікання.

Пригадуємо, що оголошення приймає виключно АДМІНІСТРАЦІЯ ВИДАВНИЦТВА. Всю кореспонденцію і прохання про інформації просимо скеровувати до МАРІЇ ШЕПАРОВИЧ, керівника Відділу оголошень.

Адміністрація „Свободи"

ПРИЙМЕМО на ПРАЦЮ до АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

особу із знанням української і англійської мов.

Медичне забезпечення, пенсійний плян і інші бенефіти. Платня після умови.
Проситься висилати резюме до:

"SVOBODA"
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237,

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

АННА ШУЧАК ШТОГРИН член УНС Відд. 34-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Ричмонд Ва. померла 1-го серпня 1994 року на 79-му році життя. Нар. 18-го лютого 1915 року в Україні. Членом УНС стала 1953 року. Залишила у смутку племінницю Марію Вуд. Похорон відбувся 5-го серпня 1994 року на цвинтарі Святого Хреста в Ричмонд, Ва. Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИРІ ВАВРО член УНС Відд. 120-го Т-ва ім. св. Миколая в Аликвіппа, Па померла 26-го жовтня 1994 року на 85-му році життя. Нар. 1909 року в Україні. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку сина Ронallда та дочок Іванку і Надію з родинами та ближчу і дальшу родину в Україні і в ЗСА. Похорон відбувся 29-го жовтня 1994 року на цвинтарі Вудлон Меморіял Парк в Аликвіппа, Па. Вічна Їй Пам'ять!

Е. Матіяш, секр.